

DE LIBRIS. Buletin bibliografic 2019–2020

- ALEXANDRESCU, Ozana, *Catalogul manuscriselor muzicale de tradiție bizantină din secolul al XVIII-lea. Fondul grecesc din Biblioteca Academiei Române*, Vol. III, Ed. Muzicală, București, 2020, p., – continuarea catalogului analitic al manuscriselor cuprinzând muzică de tradiție bizantină din secolul XVIII-lea, aflate în fondul grecesc al Bibliotecii Academiei Române. Primul volum a apărut în anul 2010, fiind semnat de Ozana Alexandrescu și de regretatul Daniel Suceava, eminent muzicolog, membru al Institutului de Istoria Artei, iar al doilea, în 2015.
- CARAMELEA, Ramona, *Clădiri școlare din România, 1864–1914. Politică de construire și model spațial*, Ed. Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, Brăila, 2020, 347 p. + il. – volum ce valorifică teza de doctorat susținută la Universitatea Națională de Arte din București și reprezintă o analiză a programului arhitectural școlar între 1864–1914 din perspectiva politicii de construire, modelului spațial, tipologiilor planimetrice și limbajului arhitectural.
- CORNEA, Vasile, *Necunoscutul prinț Matila Ghyka și lumea sa*, Institutul European, Iași, 2020, 468 p. + il. – valoroasă și necesară biografie a unui multilateral om de cultură (matematician, filosof, literat, estetic, memorialist), fost ofițer de marină și diplomat, care a investigat raportul dintre arte și matematici. Lucrarea este rodul unei minuțioase cercetări în arhivele românești și străine, susținută de o amplă bibliografie și completat de un util apendice de nume ale rudelor și prietenilor prințului cărturar.
- CULEA, Gelu, *Artă, artiști, administrație în anii '80. Amintirile unui fost director la Fondul Plastic al Uniunii Artiștilor Plastici*, prefațată de Petru Romoșan, Ed. Compania, București, 2019, 206 p. + il. – pagini de memorialistică ale unui amator de artă devenit, prin pasiunea lui, director al Fondului Plastic al UAP în anii 1980, și care a cunoscut îndeaproape artiști precum Corneliu Baba, Ion Pacea, Constantin Piliuță, Vladimir Zamfirescu, Sorin Ilfoveanu, Ion Gheorghiu și alții.
- DAVIDIAN, Alexandru, *Marin Gherasim*, ediție bilingvă română-engleză, Ed. Vellant, București, 2019, 440 p. text + il. – album monografic dedicat pictorului Marin Gherasim (1937–2017), publicat în excelente condiții grafice, rezultat al unei cercetări laborioase și al repetatelor întâlniri personale pe care autorul le-a avut cu artistul, în ultima parte a vieții acestuia.
- DAVIS, John; LEJA, Michael, *Art of the United States 1750–2000: Primary Sources*, Edited by Francesca Rose, Terra Foundation for American Art, Chicago, Paris, 2020, 544 p. + il. – important compendiu de artă americană ce acoperă o perioadă de 250 de ani: de la Benjamin West, John Trumbull, John Singleton Copley, Charles Willson Peale, din perioada pre și post revoluționară, la peisagiștii de la mijlocul veacului al XIX-lea, Thomas Cole, Frederic Church, Albert Bierstadt și Thomas Moran, trecând prin picturile cu valoare etnografică și documentară făcute printre amerindieni de George Catlin în deceniul al patrulea al secolului, și prin realismul exacerbat al lui Winslow Homer (reporter în Războiul Civil) și Thomas Eakins, spre impresioniștii James Abbott McNeill Whistler, William Merritt Chase, Mary Cassatt, Cecilia Beaux, Childe Hassam, până la moderniștii din primele decenii ale secolului următor, John Marin, John Sloan, Georgia O'Keeffe, Stuart Davis și apoi spre generația pop, cu Frank Stella, Mark Rothko, Robert Rauschenberg, Jackson Pollock, Roy Lichtenstein, Claes Oldenburg, Andy Warhol, Jasper Johns, pentru a încheia cu cele mai recente expresii artistice ale lui Coco Fusco, David Hammons, Jean-Michel Basquiat, Hans Haacke. Autorii fac și o judicioasă legătură între plastică și fotografie, interdependența și contaminările reciproce prin evocarea unor maeștri necontestati ai obiectivului precum Alfred Stieglitz și Edward Steichen, Berenice Abbott, Cindy Sherman și Robert Mapplethorpe.
- ENACHE, Monica, *Constantin Daniel Rosenthal (1820–1851). Un artist în vremea revoluției*, Ed. Muzeul Național de Artă al României, București, 2020, 144 p. text + il. – catalogul expoziției omonime, deschise la MNAR în intervalul septembrie 2020 – februarie 2021, urmat de un „Epistolar” ce reunește o selecție de scrisori ale artistului pașoptist către C. A. Rosetti și Adolf Grünau.
- IONESCU, Adrian-Silvan; TUȚUI, Marian; ARSLAN, Savaş (editors), *Balkan Cinema and the Great Wars. Our Story*, Peter Lang Verlag, Berlin, 2020, 282 p. + il. – volum în care au fost adunate comunicările prezentate la A 3-a Conferință de Cinematograf Balcanic (Third International Conference on Balkan Cinema) organizată de Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu” pe 8–10 mai 2018; vor putea fi citite materiale semnate de personalități de primă mărime ale cercetării istoriei cinematografului balcanice și mondiale (Petar Kardjilov și Rusen Spasov, Bulgaria; Nevena Daković, Serbia; Dominique Nasta, Belgia; Alex Forbes, Marea Britanie; Dana Duma, Manuela Cernat, Adrian Leonte, Elena Dulgheru, Mihai Fulger, Mircea Deaca, Dinu-Ioan Nicula, România, etc.)
- IONESCU, Adrian-Silvan, *Baluri în România modernă, 1790–1920*, Ed. Vreamea, București, 2020, 275 p. + il. – investigare a petrecerii favorite a societății urbane după modernizarea ținuturilor românești susținută de o bogată iconografie ce provine în cea mai mare parte din colecția autorului.
- MACOVEI, Cătălina, *Inovativ și ludic în gravura secolului al XVIII-lea*, Biblioteca Academiei Române, București, 2019, 154 p. + il – catalog al expoziției deschise la Sala „Theodor Pallady” a Bibliotecii Academiei ce a prezentat cele două fațete ale secolului al XVIII-lea european, esența jocului și inovațiile tehnice spectaculoase, în gravuri originale sau de interpretare după picturile unor artiști reprezentativi ai epocii precum Jean-Antoine Watteau, Jean Honoré Fragonard, François Boucher, Horace Vernet, Nicolas Lancret.
- MĂRMUREANU, Ștefana; PONTA, Ariadna (coord.), *State of the Arts. 30 de ani de artă reflectată în proiecte*, București, 2020, 329 p. + il. – volum bilingv (română-engleză) ce reunește editoriale și contribuții despre scena artelor contemporane românești postdecembriste.
- STUDII ȘI CERCET. IST. ART., ARTĂ PLASTICĂ, serie nouă, tom 10 (54), p. 235–236, București, 2020

- NANU, Adina, *Sabin Popp și Theodora Cernat Popp. Un cuplu de artiști din anii' 20*, Ed. Muzeul Național de Artă al României, București, 2019, 168 p. + il – monografia unui cuplu iconic de artiști ale căror destine au marcat istoria celei mai prospere perioade din arta românească modernă, catalog lansat odată cu expoziția deschisă în perioada 22 noiembrie 2019 – 29 martie 2020 la Muzeul Național de Artă al României, la galeriile Kretulescu, prilej cu care au fost reunite, picturi, desene și sculpturi, unele expuse pentru prima oară, din patrimoniul MNAR și din colecția familiei Popp.
- POPA, Cristinel (editor), *Victor Brauner. Victor-Victorios: desene, gravuri, obiecte, evenimente*, Ed. Vellant în colaborare cu Galeria DADA, București, ediție bilingvă română- engleză, 430 p. + il. – album în condiții grafice deosebite al expoziției omonime deschisă la Galeria DADA în perioada 13 aprilie – 11 august 2019, ce a cuprins desene originale, gravuri, litografii și linogravuri ale artistului, cărți ilustrate de acesta, colaje, afișe. Volumul este structurat în trei părți (Analize, Reproduseri, Cronologii), secțiunea de *Analize* cuprinzând o serie de esuri semnate de: Margaret Montagne, Erwin Kessler, Madalina Lascu, Yvonne Hasan, Dominique Rabourdin, Florin Colonaș.
- RĂDULESCU, Mihai Sorin, *Memoriu de lucrări*, Ed. Istros, Brăila, 2020, 52 p. + il – lista publicațiilor unui valoros istoric și genealogist al contemporaneității, activ și constant colaborator la revistele și volumele editate de Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”.
- RUNCAN, Miruna, *Teatru în diorame. Discursul criticii teatrale în comunism. II. Amăgitoare primăvară 1965–1977*, Ed. Tracus Arte, București, 578 p. – continuarea volumului publicat în anul 2019; studiu de amploare ce urmărește evoluțiile discursive ale criticii de teatru în timpul „epocii de aur”, cu accent pus pe efectele „revoluției culturale” ceaușiste.
- UNGUREANU, Cosmin (coord.), BĂDULESCU, Patricia; MĂGUREANU, Ioana; BERCEA, Radu, *Memoria chipului. Portretul în Europa secolelor XVI–XVIII*, Ed. Muzeului Național de Artă, București, 2019, 295 p. + il. – elegant album al expoziției omonime care a prezentat peste 120 de lucrări dintre care unele semnate de Agnolo Bronzino, Rembrandt van Rijn, Anton van Dyck, Aegidius Sadeler, Diego Velasquez, Francesco Zurbaran, Pierre Mignard, Jean-Baptiste Greuze, Rosalba Carriera. Catalogul este structurat în șase secțiuni tematice, urmând îndeaproape parcursul expozițional, într-un ambițios demers de actualizare a documentației disponibile referitoare la operele de artă analizate, investigații ce au condus la unele reatribuiri de autor sau identificări ale modelului, precum și retraduceri ale unor texte în limba latină din gravuri.
- VLĂSCEANU, Mihaela, *Ioan Isac – Împlinirea unei vocații*, ediție îngrijită de dr. Caius Glad Streian, prefață de Pavel Șușară, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2020, 159 p. + il. – album lansat la Timișoara, la 70 de ani de la decesul artistului Ioan Isac (1885–1950), reprezentant al picturii de *plein-air* din Banatul interbelic, însoțind expoziția omonimă deschisă la Muzeul Național al Banatului, în mansarda Bastionului Theresia, în perioada 4 septembrie – octombrie 2020.
- * *Alexandru Ioan Cuza. 200 de ani de la naștere*, Cabinetul de Stampe, Serviciul Manuscrise-Carte rară, curatori Gabriela Dumitrescu, Cătălina Macovei, Biblioteca Academiei Române, 2020, 104 p. + il. – catalogul expoziției omonime care a celebrat 200 de ani de la nașterea lui Alexandru Ioan Cuza (1820–1873), reproducând o serie de fotografii și documente de arhivă care profilează portretul domnitorului în contextul epocii în care s-au pus bazele României moderne.
- * *DORIN COLTOFEANU – Povestea merge mai departe ...*, texte de Victor Neumann, Tudor Octavian și Adrian-Silvan Ionescu, Muzeul de Artă Timișoara, 2019, 108 p. + il. – catalog de expoziție.
- * *PhotoResearcher* No. 34/2020 – organul de presă bianual al Societății Europene pentru Istoria Fotografiei (European Society for the History of Photography, abreviat ESHPh) cu sediul la Viena a rezervat acest număr artei fotografice românești, invitându-l pe Adrian-Silvan Ionescu să semneze editorialul și să stabilească sumarul. Intitulată *In Focus: Photography in Romania*, revista cuprinde articole semnate de Adriana Dumitran, Camelia Neagoe, Cătălin Nicolae, Andrei Pandele, Eugen Negrea, Adrian-Silvan Ionescu acoperind o arie largă de teme, de la fotografia arheologică și etnografică la arta fotografică din vremea comunismului și istoria organizației de breaslă, Asociația Artiștilor Fotografi.
- * *Sculptură. O vizită la Castelul Cantacuzino/ Sculpture. A visit to Cantacuzino Castle*, Ed. Interart Triade, Timișoara, 2018, 192 p. + il. – elegant album bilingv, conceput de Sorina Jecza, cu un eseu critic de Ramona Novicov, al expoziției apărute în cadrul Proiectului *100 de ani România. 100 de sculpturi. 100 de zile*, prezentând publicului o sută de sculpturi plasate în peisaj și în interiorul castelului prin care s-au jalonat cele mai importante direcții ale sculpturii românești contemporane (lucrări de Andrei Ciubotaru, Roman Cotoșman, Maxim Dumitraș, Darie Dup, Peter Jecza, Mircea Roman ș.a.).
- * *Vadim Crețu – Hortus Conclusus. Grădini misterioase / Mysterious Gardens*, Editura Institutului Cultural Român în cooperare cu Muzeul Național Brukenthal din Sibiu, București, 2020, 120 p. +il. – album editat în condiții grafice excelente ce cuprinde 47 de reproduceri ale picturilor realizate în intervalul 2015–2020 de artistul Vadim Crețu, discipol al maestrului Ștefan Câlția, însoțite de texte semnate de Iulia Mesea și Doina Păuleanu.

(V.B., A.S.I.)